

Plat profesora 38-tisíc na nobelistu nestačí

Lukáš Milan

© Perex, a.s.

BRATISLAVA – Špičkových učiteľov zo zahraničia slovenské vysoké školy nezaplatia. Kým na Slovensku je zárobok vysokoškolského profesora 38 500 korún, v susednej Českej republike je to 65-tisíc a v USA až 175-tisíc korún.

Hoci sa priemerný plat pedagógov na slovenských univerzitách medziročne zvýšil o sedem percent, oproti zahraničným kolegom stále pôsobia ako chudobní príbuzní.

Rektor Univerzity Komenského František Gahér si myslí, že prijateľný plat profesora by mal byť dvaapol – až trojnásobok priemernej mzdy v krajine, teda od 50- do 60-tisíc korún. „Tento pomer by bol adekvátny ich vzdelaniu a postaveniu,“ uvádza Gahér. Ako príklad spomína starostov malých obcí, ktorí takéto platy majú. „Profesori často zodpovedajú za niekoľkomiliónové projekty, aj s väčším rozpočtom ako spomínané obce,“ uzatvára.

Pokračovanie – s. 8

Plat profesora 38-tisíc na prilákanie nobelistu nestačí

Dokončenie – s. 1

Rektor Technickej univerzity vo Zvolene Ján Tuček je skromnejší. „U nás profesori zarábajú 30-tisíc. Aby to bolo adekvátne ich postaveniu, o takých 10-tisíc viac by bolo akurát,“ konštatuje.

Súkromné vysoké školy, čo žijú zo školného, platy učiteľov zverejňovať nemusia. Podľa rektorov však ich učitelia nie sú na tom oveľa lepšie. Branislav Lichardus z Vysokej školy manažmentu priznáva, že u nich sú platy oproti verejným školám vyššie o zhruba 15 percent.

Lichardus tvrdí, že aj pri nízke platy majú školy problémy pritiahnúť zahraničných prednášajúcich. „So špičkovými učiteľmi uzatvárame osobitné zmluvy, ale k západnému štandardu sa nemôžeme priblížiť ani zďaleka,“ hovorí. Tvrdí, že kvalitný zahraničný profesor si môže vypýtať aj stotisíc korún mesačne.

Docenti a asistenti zarobia menej ako profesori, priemerný zárobok vysokoškolských pedagógov sa pohybuje okolo 27-tisíc korún.

Platy sa líšia nielen podľa funkcií, ale aj škôl. Najlepšie zarábajú učitelia na technických školách. Napríklad Slovenská technická univerzita v Bratislave má priemer nad 30-tisíc korún a jej profesori zarábajú 46-tisíc mesačne, Univerzita sv. Cyrila a Metoda

Priemerné platy vo vysokom školstve

Slovensko

- Priemerný plat pedagógov celkovo – 26 902 korún
- Najvyšší priemer má Univerzita veterinárskeho lekárstva – 31 979 korún
- Najnižší priemer má Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave – 23 042 korún
- Profesori celkovo – 38 500 korún
- Docenti celkovo – 31 795 korún
- Asistenti celkovo – 23 255 korún
- Najlepšie zarábajú profesori na STU Bratislava – 46 627 korún
- Najmenej zarábajú profesori na Akadémii umení Banská Bystrica – 29 826 korún

Česká republika (v Sk)

- Priemerný plat pedagógov – 40 100
- Profesori – 64 700
- Docenti – 49 700
- Asistenti – 34 000

v Trnave dáva učiteľom po 23-tisíc a profesorom necelých 32-tisíc.

„Technické školy majú lepšie podmienky na spoluprácu s firmami, na vedecké projekty z eurofondov a navyše aj lepšie spĺňajú kritériá na čerpanie peňazí zo štátneho rozpočtu. Môžu si teda dovoliť učiteľom

dať viac,“ vysvetľuje rektor Technickej univerzity Košice Juraj Sinay. Ten zohnal zahraničných učiteľov vďaka európskym projektom. „Nositeľov Nobelovej ceny získame asi ťažko, ale dá sa to,“ dodáva.

Gahér však vidí aj ďalší dôvod, prečo technické školy majú viac peňazí. „Na svojej strane majú aj ministra školstva, ktorý im praje,“ dodáva. Minister Ján Mikoš je docentom na technickej Žilinskej univerzite. Peniaze zo štátnej kasy medzi jednotlivé školy rozdeľuje každoročne ministerstvo školstva.

Liek na zvýšenie plátov rektori vidia rôzne. Kým na humanitných školách by radi zvýšili štátnu dotáciu, technici preferujú spoluprácu s firmami a ťahanie peňazí na vedecké projekty, iní cez úspory. Rektor UCM v Trnave, kde majú najnižšie platy, tvrdí, že na rade je vláda. „Štát sa zaviazal dávať dve percentá z HDP na vysoké školy, ale dáva tak 0,6 percenta. Keby sme mali dvojnásobný rozpočet, to by nám bolo hej,“ konštatuje.

Tuček z TU Zvolen tvrdí, že veľa urobí aj prevádzkové náklady. „Rekonštruovali sme budovy, neplatíme energiami, a tak nám zostalo viac na platy,“ hovorí Tuček. Aj keď sú v platoch v podstate na chvoste, verí, že úspory v chode školy sa čoskoro prejavia aj na lepšom odmeňovaní.